

АФРИКА

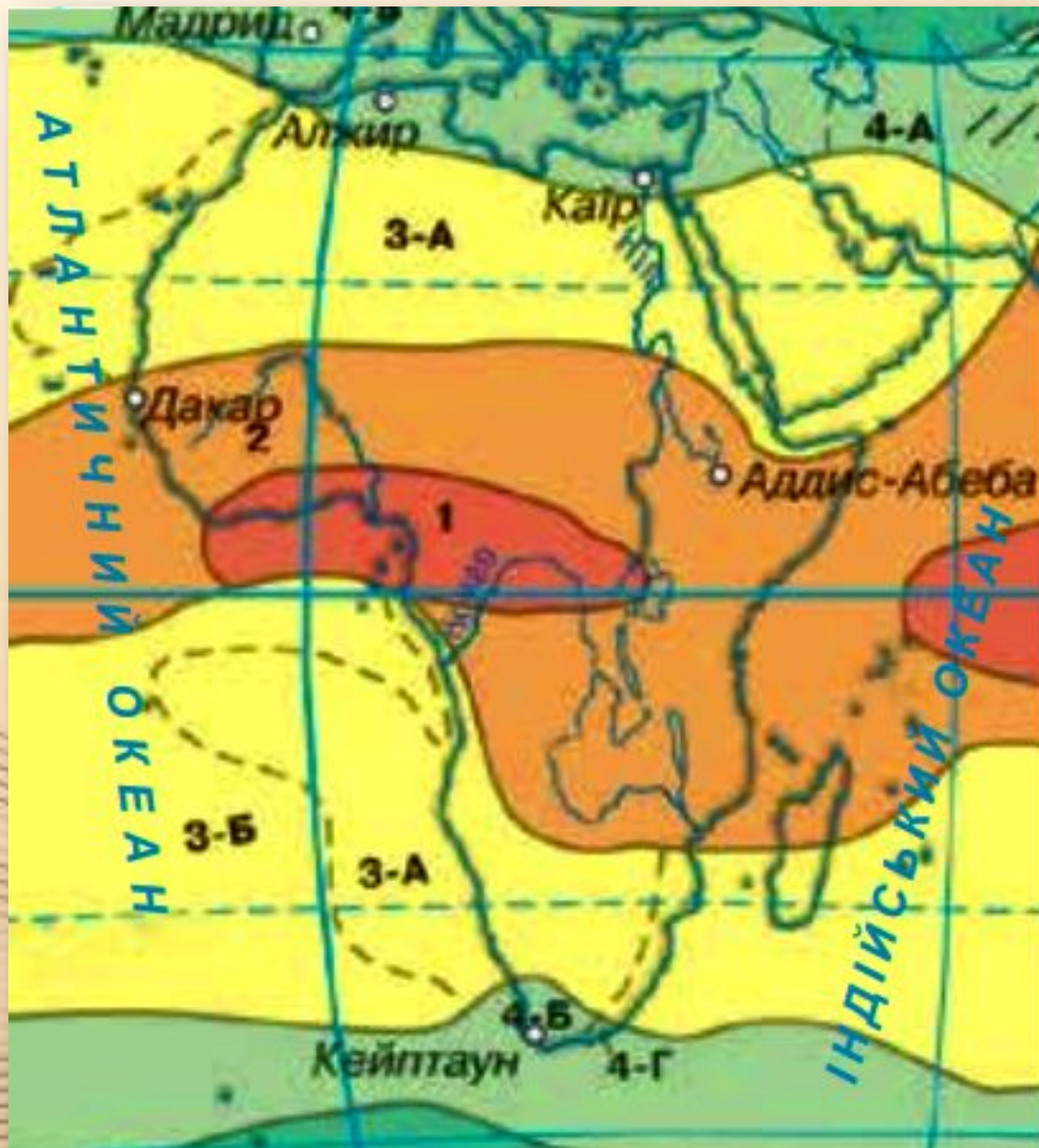
Кліматичні пояси і типи клімату

Практична робота

«Визначення типів клімату Африки
за кліматичними діаграмами»

КЛІМАТИЧНІ ПОЯСИ І ТИПИ КЛІМАТУ

Африку перетинають кліматичні пояси:

- екваторіальний
- два субекваторіальних
- два тропічних
- два субтропічних

Кожному з них властивий свій тип клімату

	Екваторіальний пояс
	Субекваторіальний пояс
	Тропічний пояс
	Субтропічний пояс
	Помірний пояс

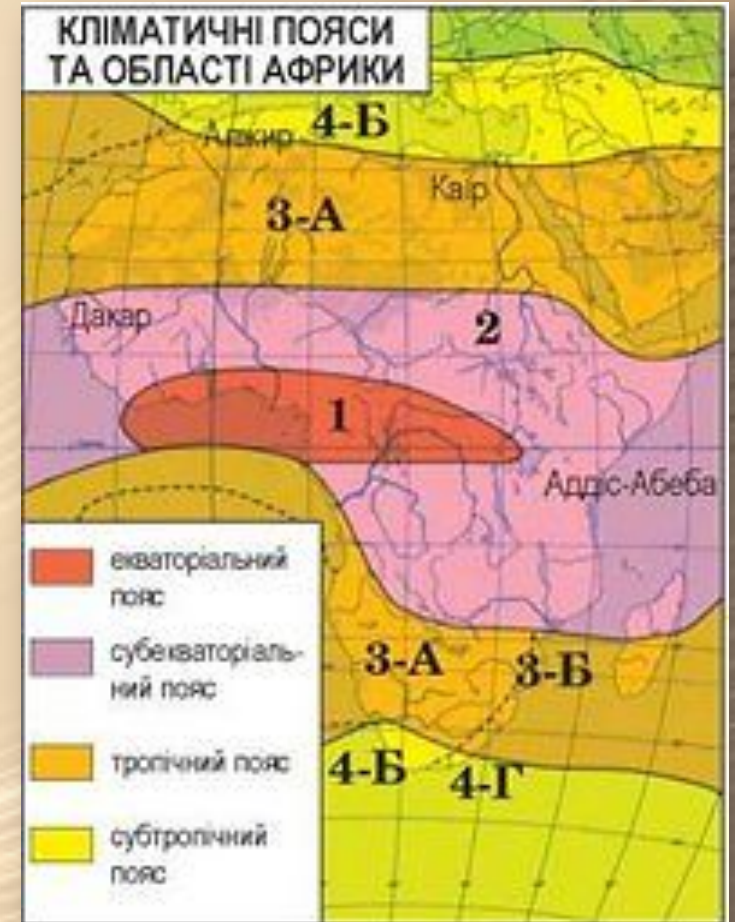

ТИПИ КЛІМАТУ

— це стала сукупність кліматичних показників, характерних для тривалого періоду часу на певній території

Кліматичні показники

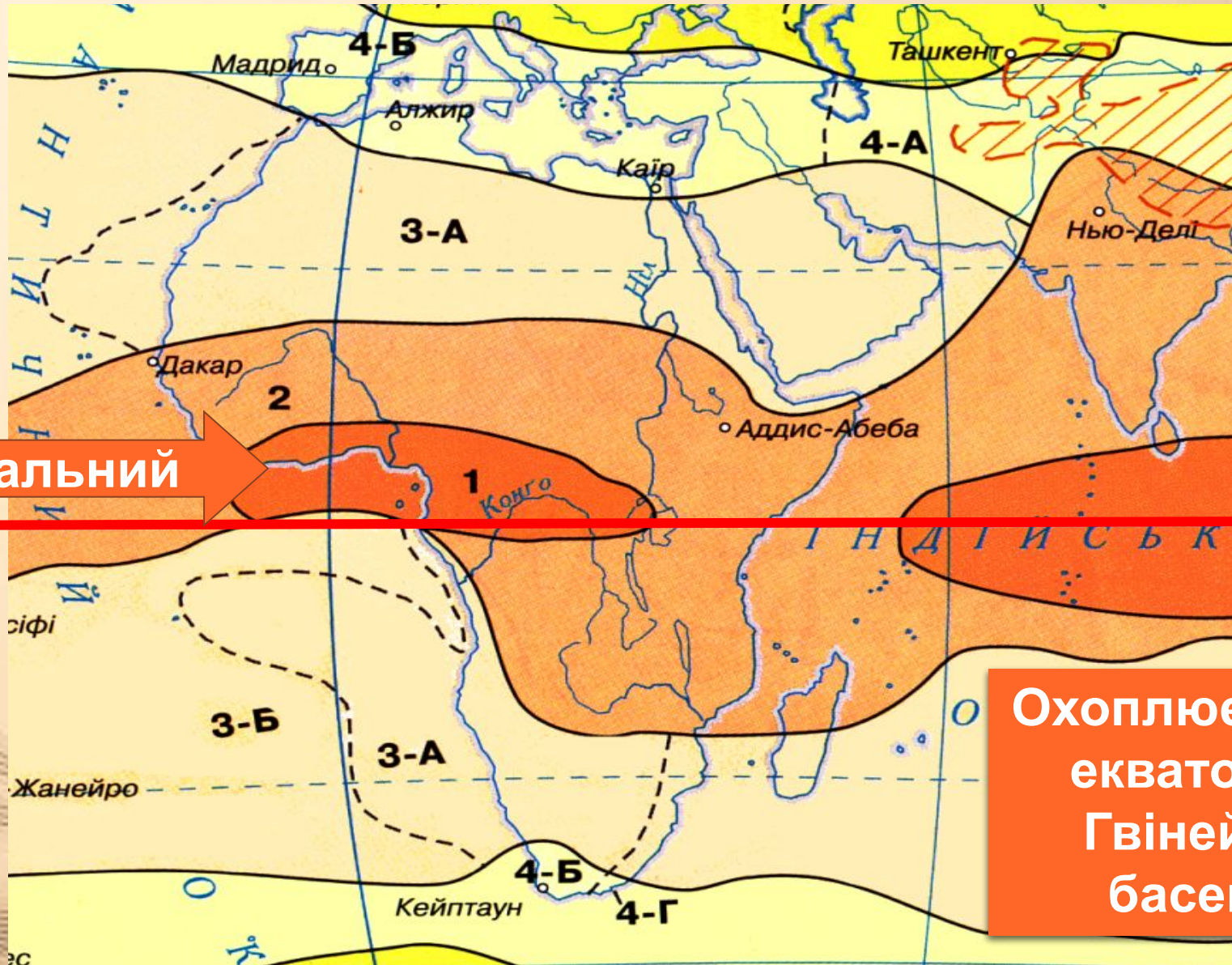
- Переважаючі повітряні маси.
- Середні температури найхолоднішого та найтеплішого місяців.
- Середня річна кількість опадів і режим їх випадання за сезонами року.

Мал. 2.14. Кліматичні пояси і області в Африці (області: 3-А — пустельного, 3-Б — вологого, 4-Б — середземноморського, 4-Г — з рівномірним зволоженням)

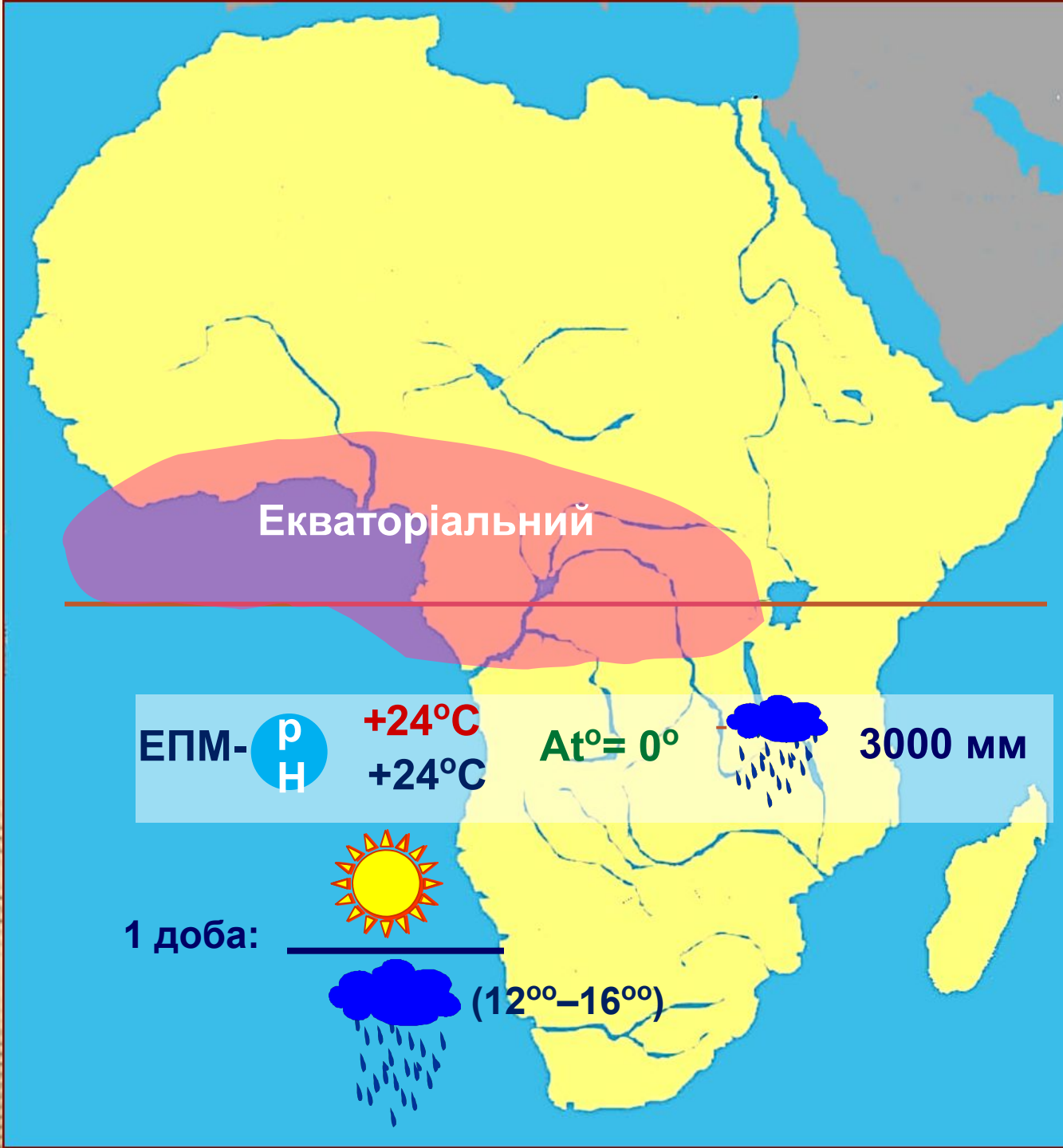

ЕКВАТОРІАЛЬНИЙ КЛІМАТИЧНИЙ ПОЯС

Екваторіальний

Охоплює територію обабіч
екватора на узбережжі
Гвінейської затоки і в
басейні річки Конго

У поясі впродовж року переважають теплі й вологі екваторіальні повітряні маси, тому тут один тип клімату — екваторіальний

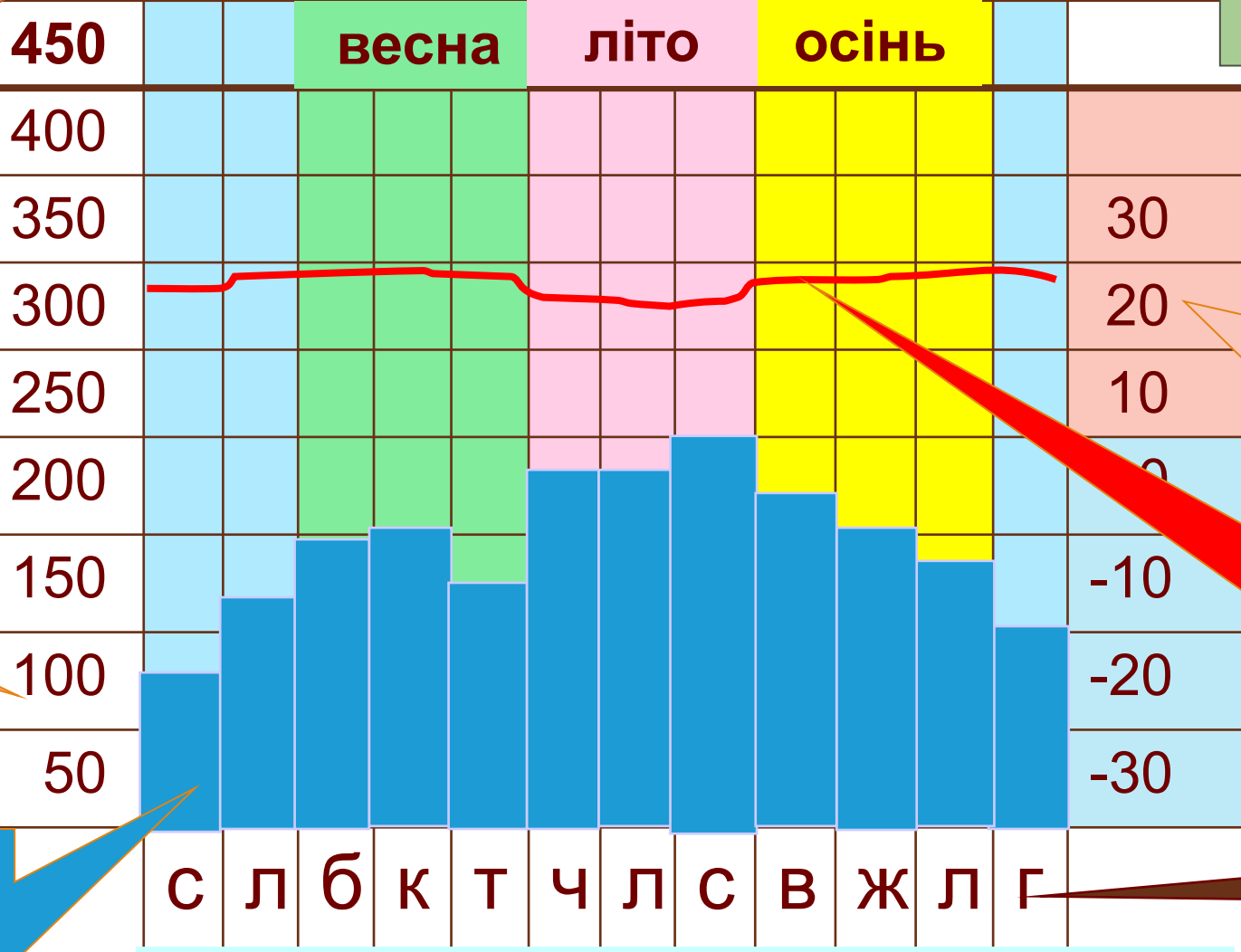
1804

Кліматограма

25,9

Середньорічна температура

Сума опадів за рік (мм)

Шкала опадів (мм)

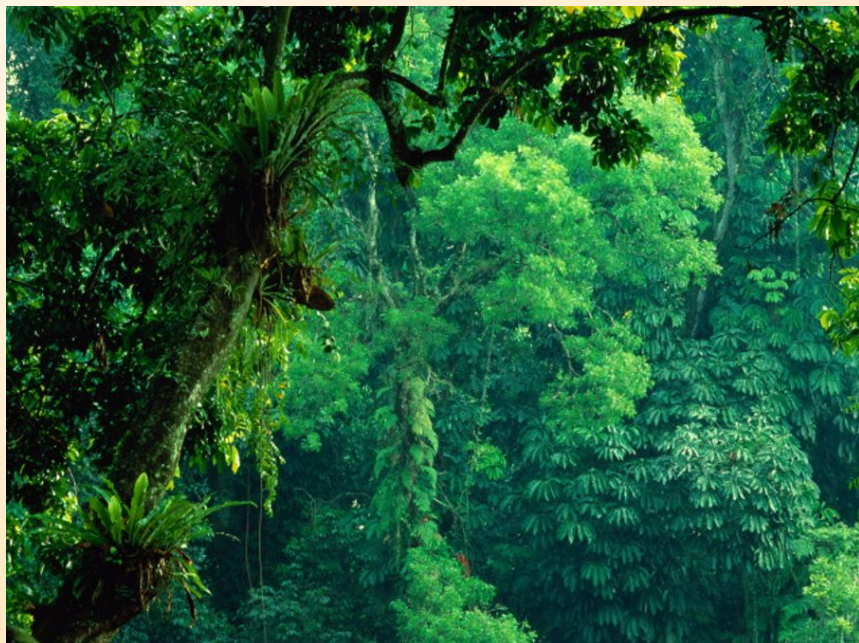
Шкала температури повітря

Річний хід температури повітря

Кількість опадів за місяць

Місяці року

тип клімату
ЕКВАТОРІАЛЬНИЙ

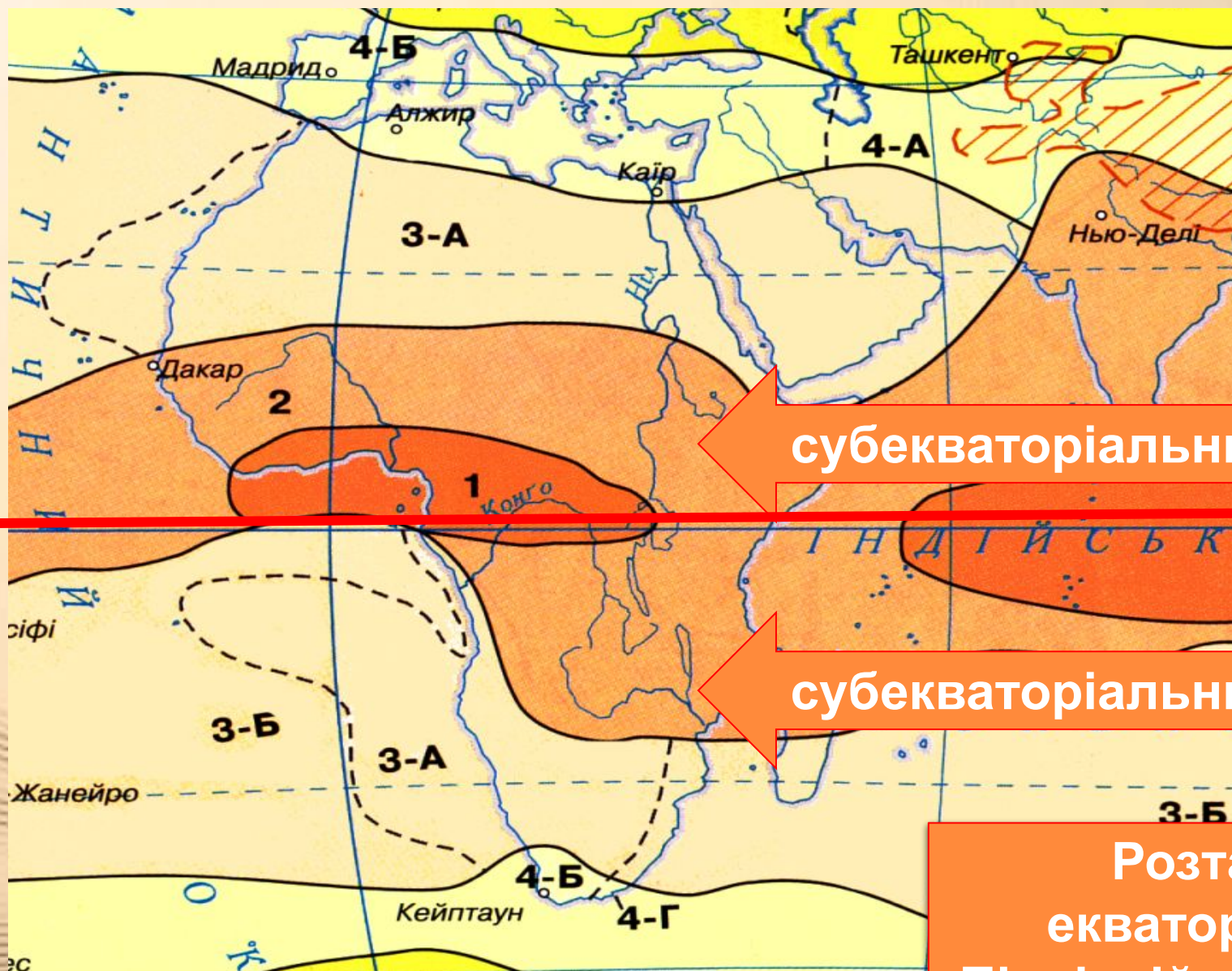

- $t = +26^{\circ} +28^{\circ} \text{ C}$ цілорічно
- At — $1^{\circ} - 2^{\circ} \text{ C}$
- Клімат формується під впливом екваторіальних ПМ
- Тиск низький → випаровування → Кількість опадів — 2000-3000 мм/рік
- → Пори року при такому кліматі відсутні

СУБЕКВАТОРІАЛЬНИЙ КЛІМАТИЧНИЙ ПОЯС

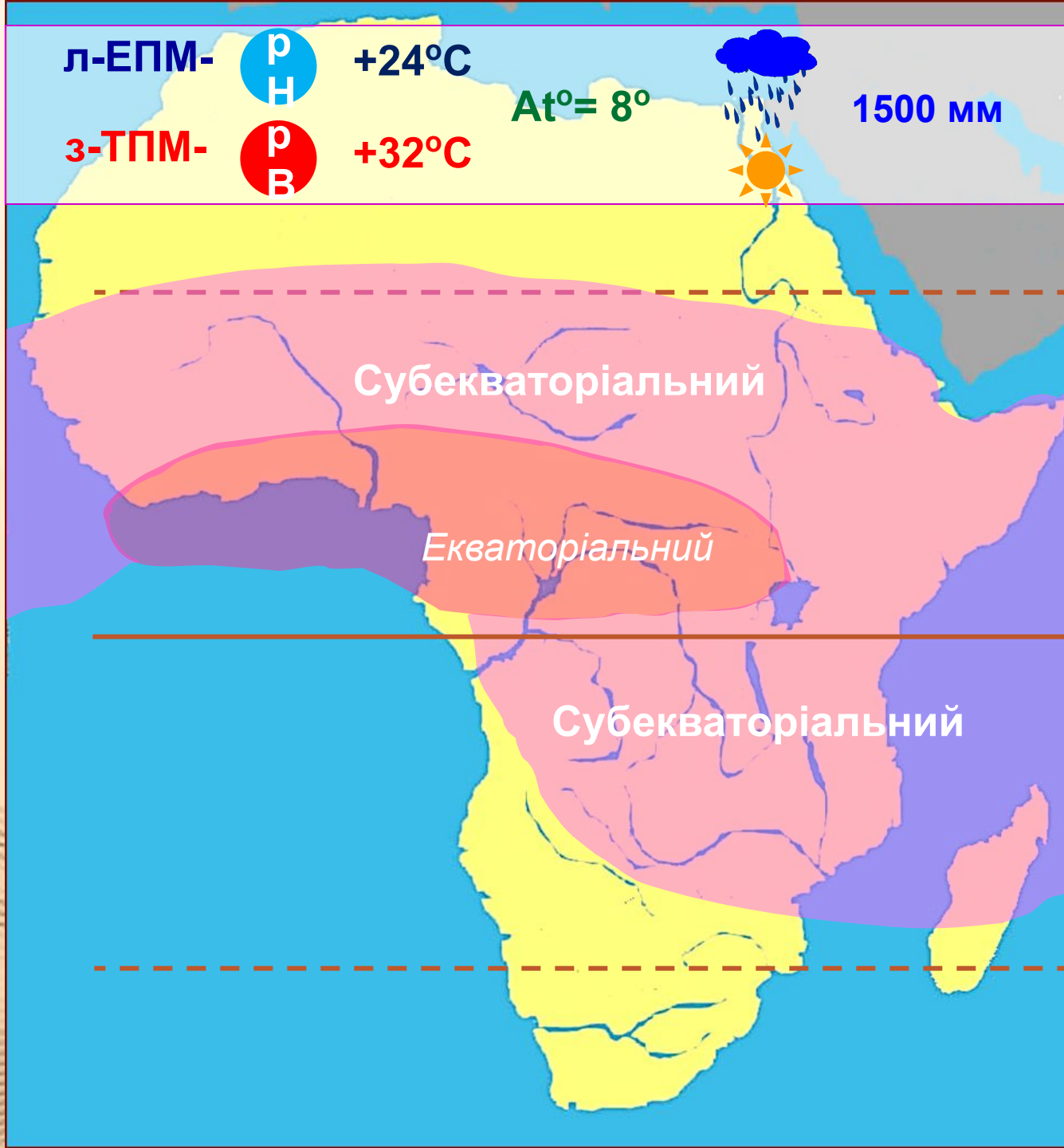

субекваторіальний

субекваторіальний

Розташовані обабіч
екваторіального поясу в
Північній та Південній півкулях

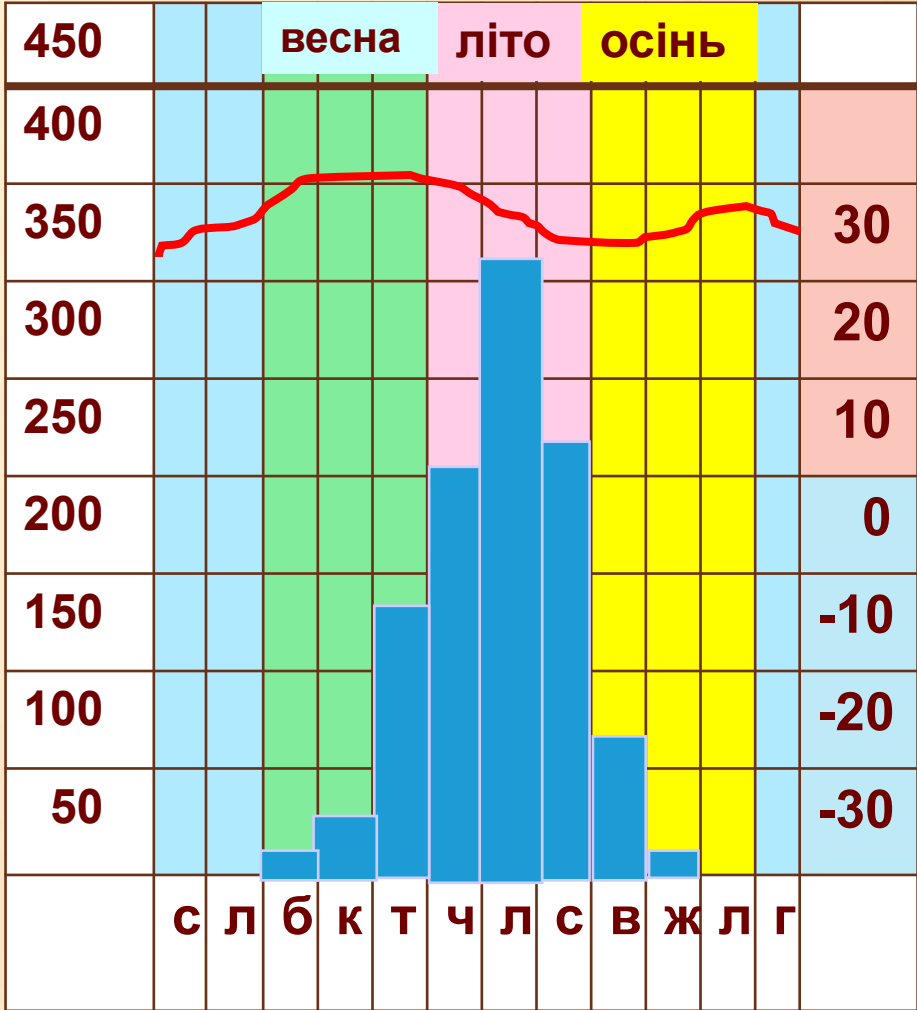
Тут упродовж року чітко простежується чергування літнього вологого і зимового сухого періодів.

Улітку — вологі екваторіальні ПМ, узимку — сухі тропічні

В протилежній півкулі - навпаки

1113мм

+27,3°

тип клімату
СУБЕКВАТОРІАЛЬНИЙ

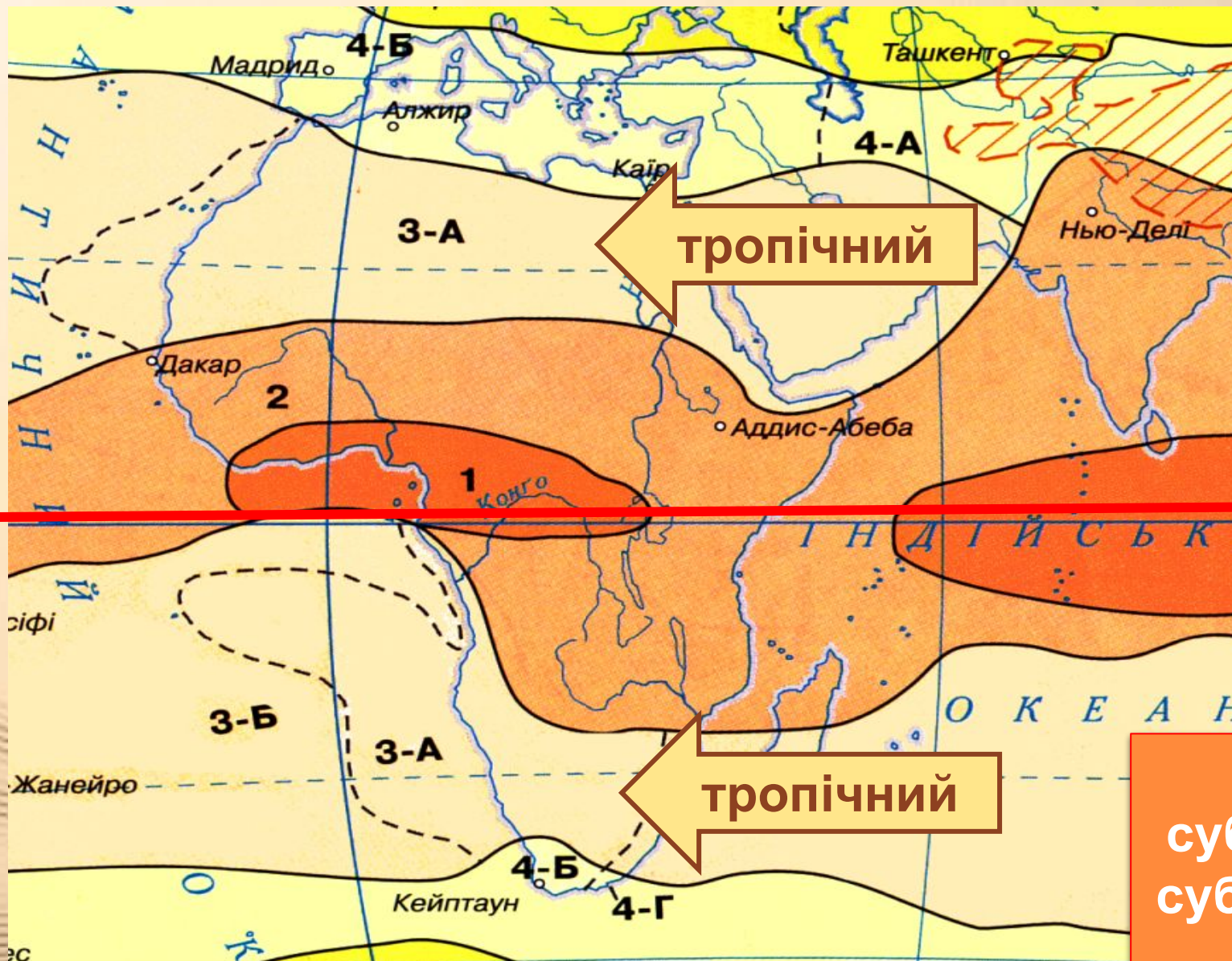
**Субекваторіальний клімат
постійно жаркий і перемінно
вологий**

**Тут чітко виокремлюють
сезони —
літній вологий
та зимовий сухий**

ТРОПІЧНИЙ КЛІМАТИЧНИЙ ПОЯС

Розташовані між субекваторіальними та субтропічними поясами обох півкуль

ТПМ- $+32^{\circ}\text{C}$ $\text{At}^{\circ}= 16^{\circ}$ 200 мм
 $+16^{\circ}\text{C}$

Тропічний
а) континентальна обл.

Субекваторіальний

Екваторіальний

Субекваторіальний

Тропічний

а) континентальна обл.

1000 мм

б) морська обл.

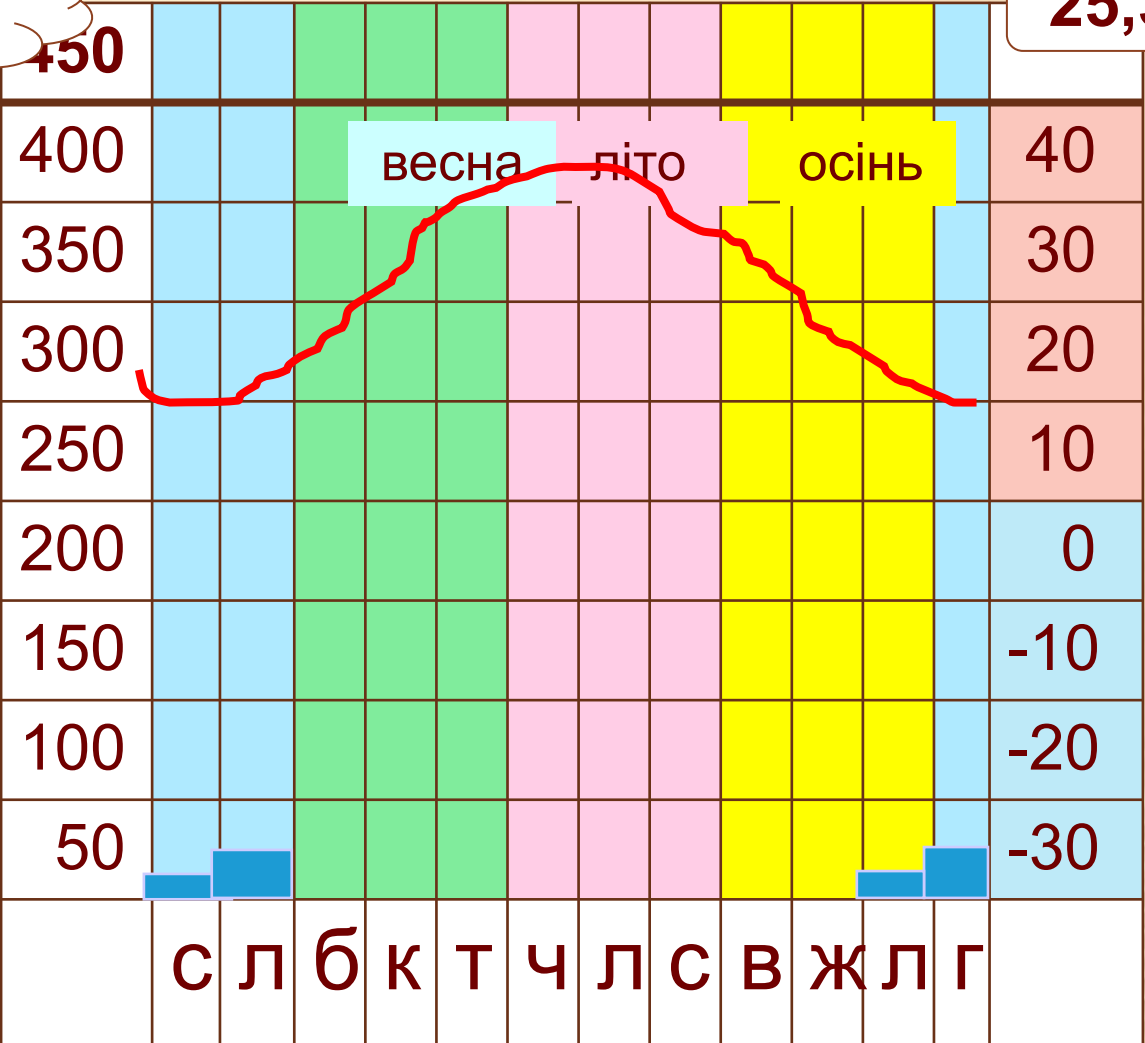
Тропічні пояси займають найбільшу площу на материку. Протягом року тут переважають континентальні ПМ — сухі з високими температурами

Під їхнім впливом у Сахарі, а також у Південній Африці формується область тропічного пустельного типу клімату

15мм

25,3

тип клімату
ТРОПІЧНИЙ

Атмосферний тиск — **високий**
Температура $t_{\text{л}} = +40^{\circ}\text{C}$ $t_{\text{с}} = +16^{\circ}\text{C}$
At — **15°C**
Опади **100 - 250 мм/рік**

У тропічних кліматичних поясах
клімат — **спекотний та**
посушливий оскільки цілорічно
панують надзвичайно жаркі й
сухі **тропічні континентальні ПМ**
Це сприяє утворенню **пустель**

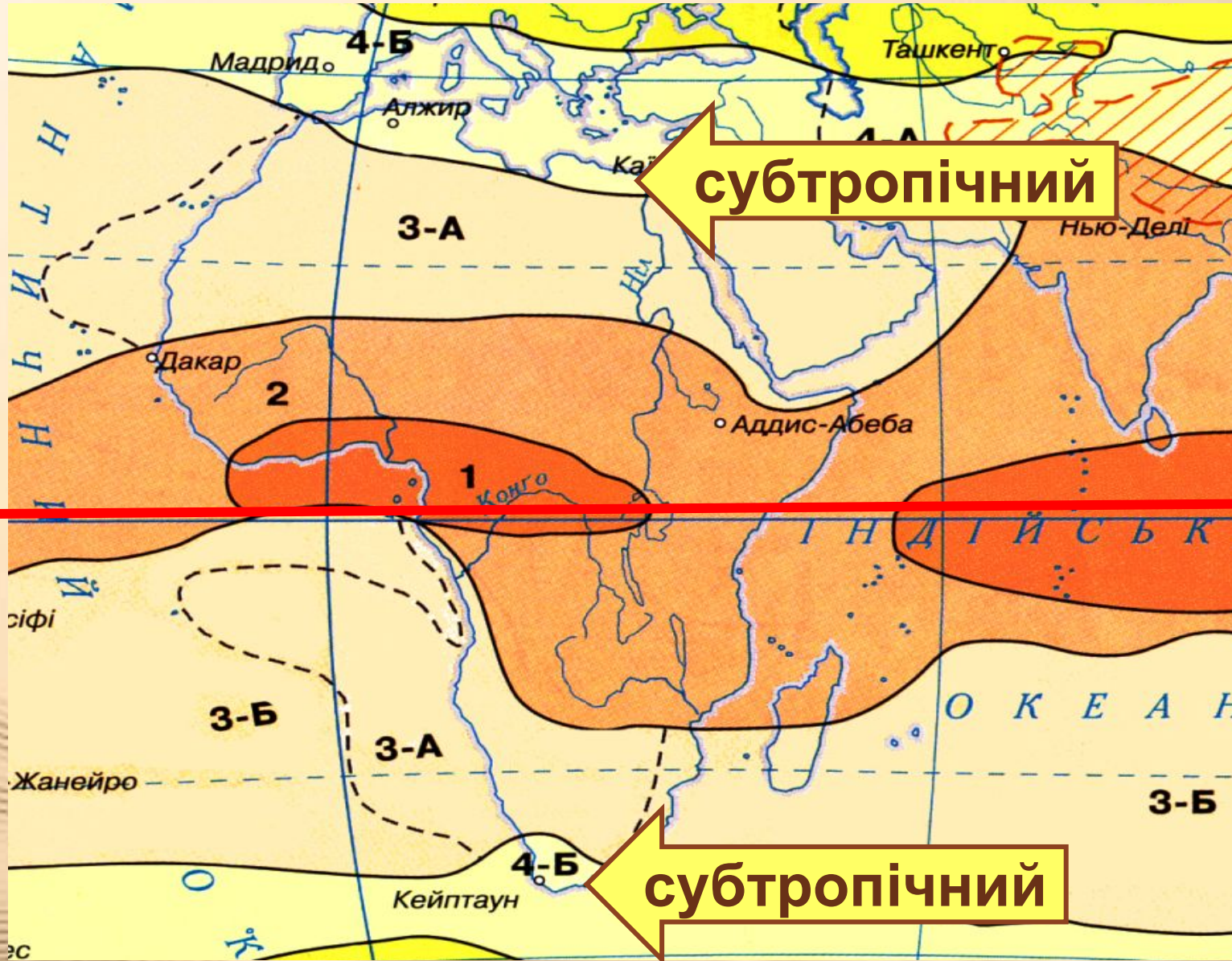

Вплив течій на формування клімату

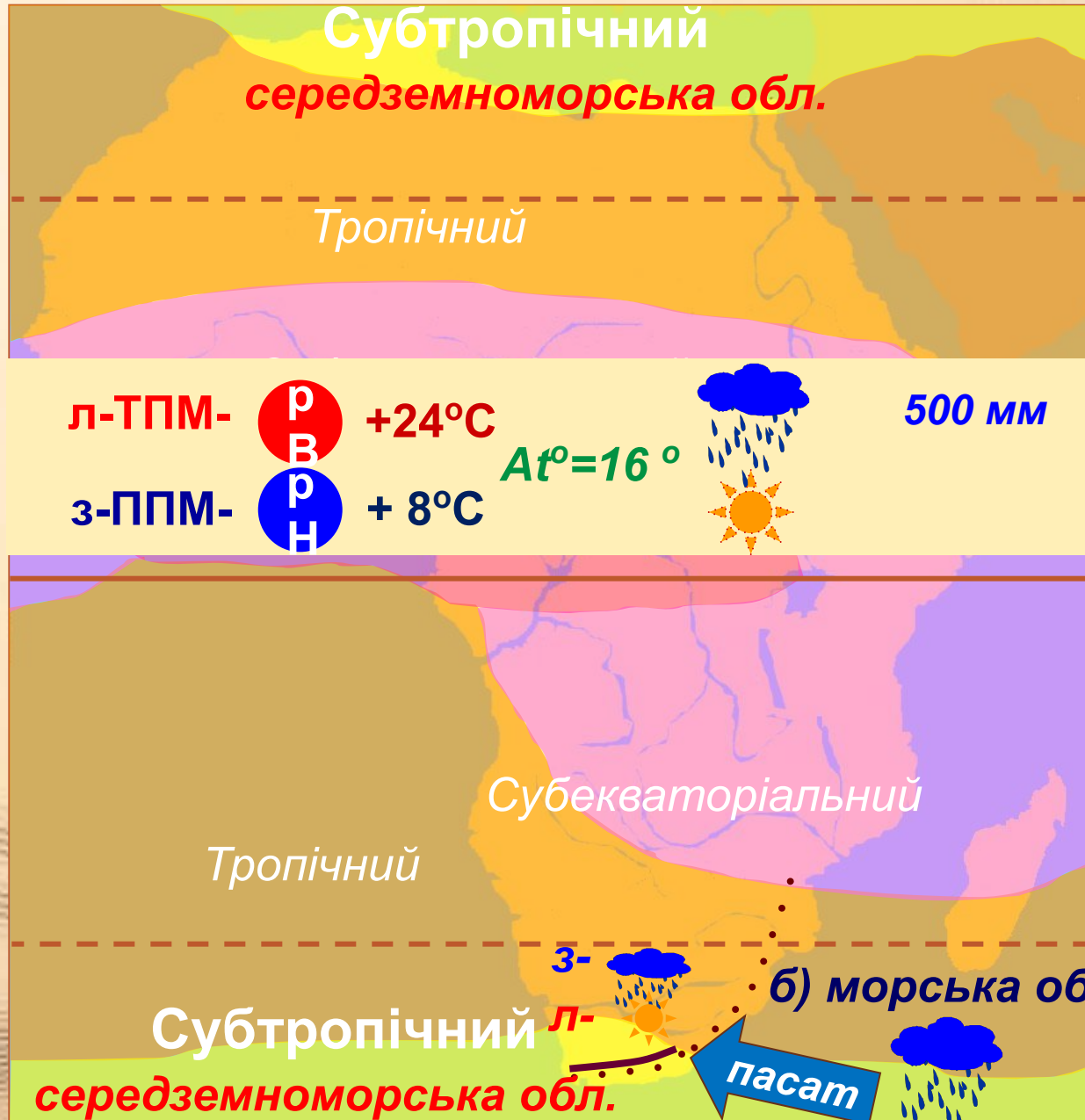

СУБТРОПІЧНИЙ КЛІМАТИЧНИЙ ПОЯС

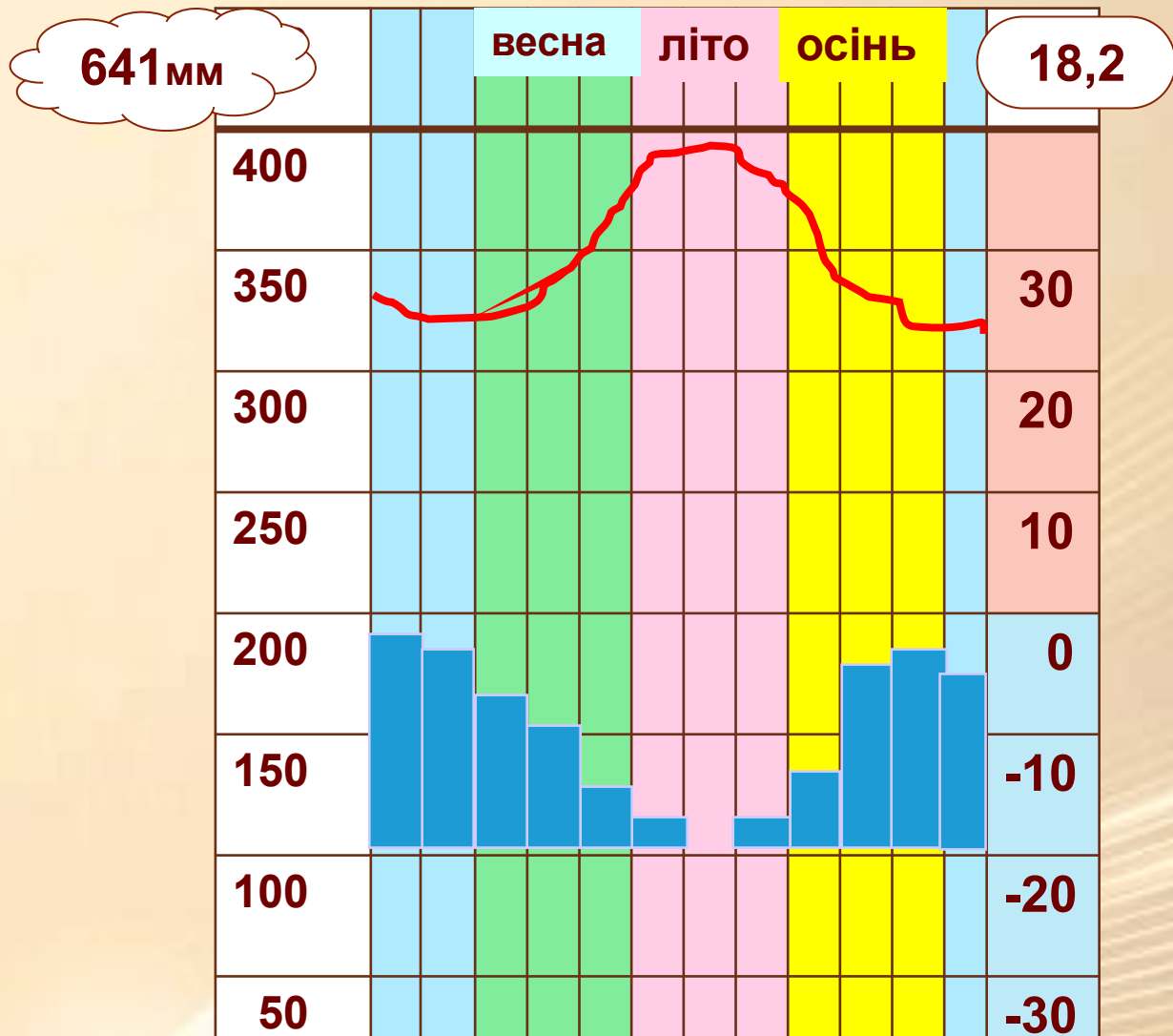
Охоплюють тільки крайні райони на півночі та півдні материка

Область середземноморського типу клімату. Літо сухе. Опади випадають переважно взимку.

Морська область субтропічного клімату з рівномірним зволоженням. Через вплив пасатів опади тут випадають досить рівномірно впродовж року

**тип клімату
СУБТРОПІЧНИЙ**

Улітку — тропічні ПМ з материка, тому **літо жарке і сухе.**

Взимку разом із західними вітрами надходять вологі **помірні ПМ з океану.** Тому **взимку випадають дощі, а в горах навіть сніг**

Субтропічний клімат з сухим жарким літом і вологою м'якою зимою сприятливий для життя і господарської діяльності людини.

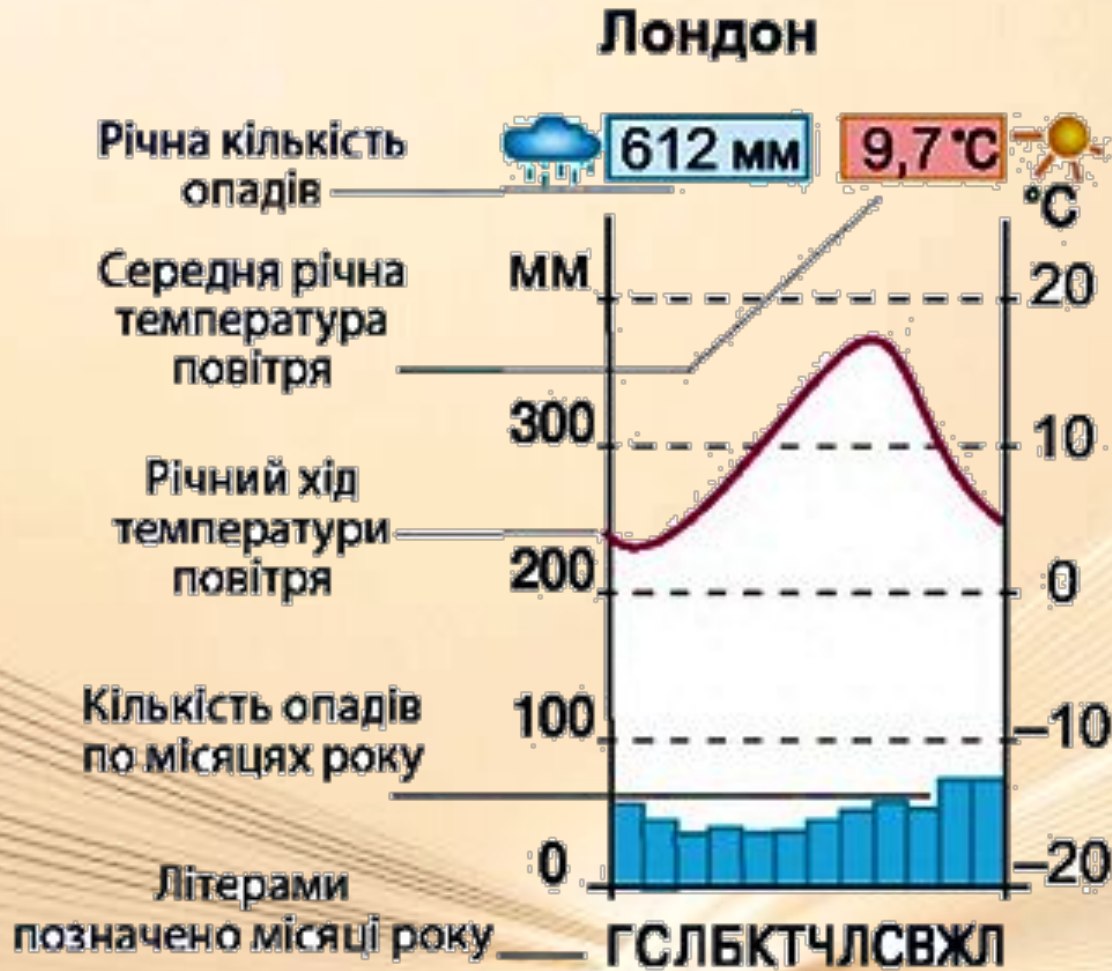
**Користуючись картами атласу та текстом підручника,
заповніть таблицю**

Назва кліматичного поясу	Географічне положення КП	Особливості клімату КП		
		Середньорічна кількість опадів	Температура повітря	
			Влітку	Взимку
Екваторіальний				
Субекваторіальний				
Тропічний				
Субтропічний				

Як працювати з кліматичною діаграмою

Запам'ятайте!!!

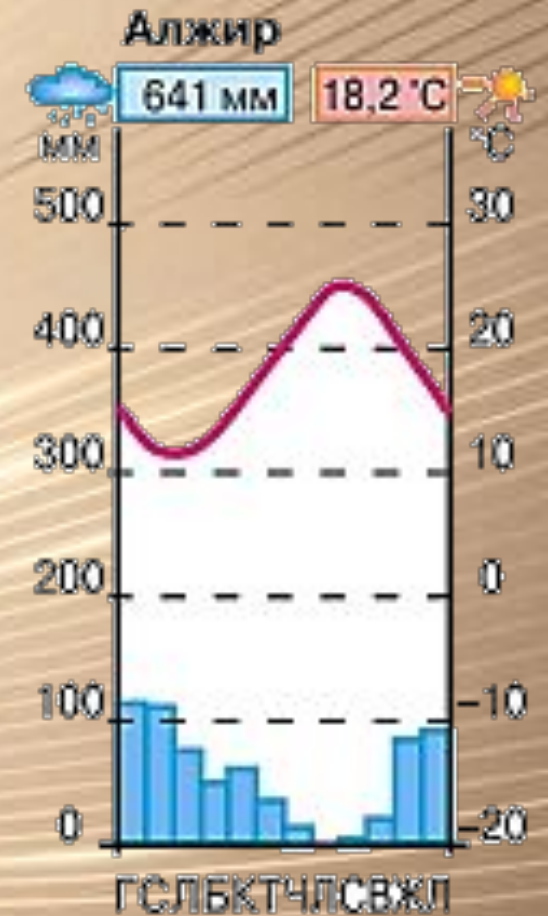
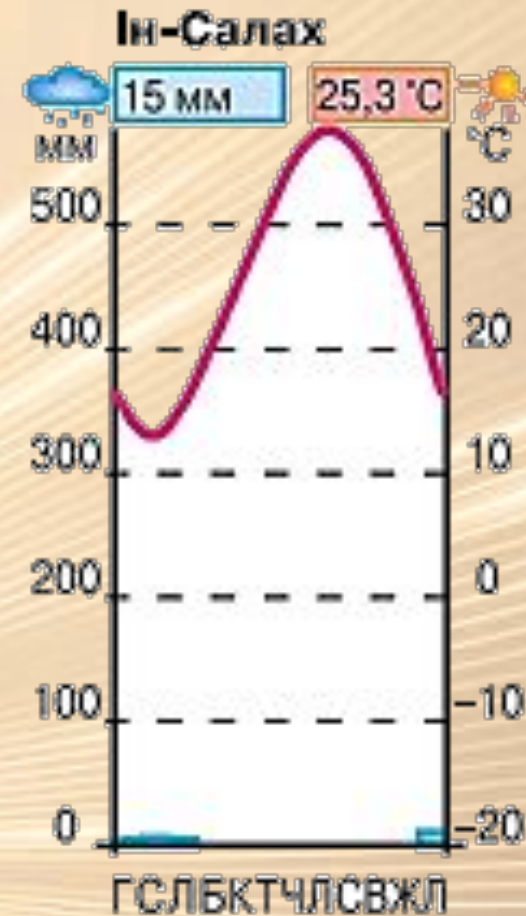
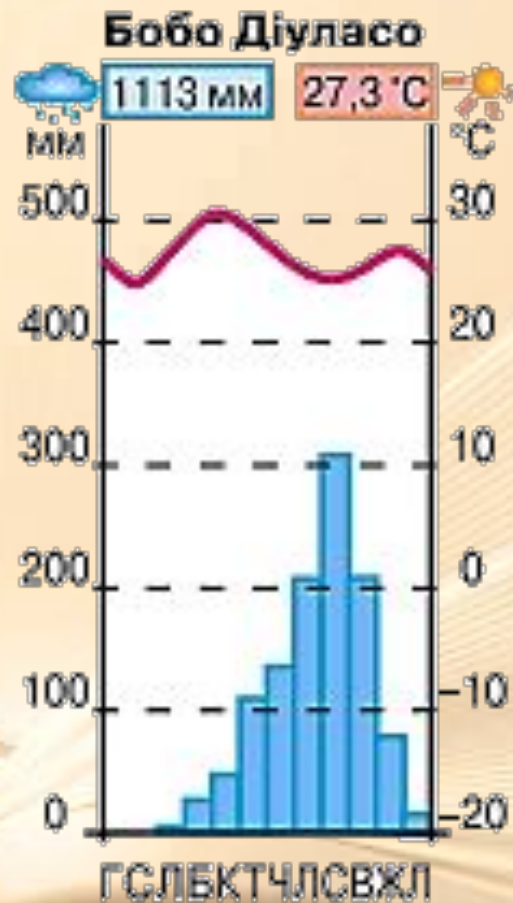
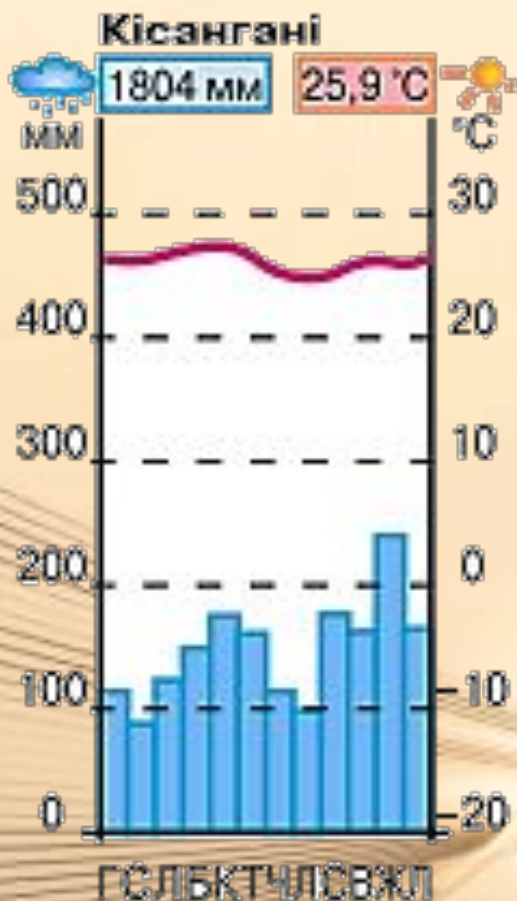

1. Графік температур повітря:
для екватора - амплітуда коливань температур повітря $\Delta t \approx 0^\circ \text{C}$
для північної півкулі - випуклий вгору, t° січня $< t^\circ$ липня
для південної півкулі - ввігнутий вниз, t° січня $> t^\circ$ липня
2. Сезонність кількості опадів:
для екватора – опадів багато, рівномірний розподіл
для північної півкулі - літній максимум
для південної півкулі – зимовий максимум

ПРАКТИЧНА РОБОТА 4

«Визначення типів клімату Африки за кліматичними діаграмами»

1. Проаналізуйте кліматичні діаграми. Які кліматичні показники на них відображено?

План характеристики кліматичної діаграми

1. Кількість опадів:

- річна кількість опадів
- режим опадів (в який сезон року випадає більше)
- максимальна (найбільша) кількість опадів, в якому місяці
- мінімальна (найменша) кількість опадів, в якому місяці

2. Температура повітря ($t_{\text{повітря}}$)

- максимальна температура повітря, в якому місяці
- мінімальна температура повітря, в якому місяці
- амплітуда коливань температур повітря ($\Delta t = t_{\text{max}} - t_{\text{min}}$)

3. Кліматичний пояс (за температурами)

4. Тип клімату (за опадами)

2. Заповніть таблицю та визначте, який тип клімату ілюструє кожна кліматодіаграма

Кліматична діаграма	Характерні риси, температура повітря, опади	Кліматичний пояс та тип клімату	Території поширення
<p>Лондон (ЗРАЗОК)</p> <p>Лондон</p> <p>Річна кількість опадів — 612 мм, 9,7 °C</p> <p>Середня річна температура повітря — 9,7 °C</p> <p>Річний хід температури повітря</p> <p>Кількість опадів по місяцях року</p> <p>Літерами позначено місяці року — Г С Л Б К Т Ч Л С В Ж Л</p>	<p>1.Кількість опадів: за рік – 612 мм найбільше - восени мак - жовтень-листопад (70 мм) мін – квітень-травень (30 мм)</p> <p>2. tповітря: середня за рік – 9,7 °C мак - серпень - +17 °C мін - січень - +4 °C амплітуда коливань tповітря - $At = (+17) - (+4) = 13 \text{ } ^\circ\text{C}$</p>	<p>Помірний КП північної півкулі, морський тип клімату</p>	<p>Західна Європа</p>
<p>Кісангані</p>			
<p>Бобо Діуласо</p>			
<p>Ін-Салах</p>			
<p>Алжир</p>			

ПІДСУМУЄМО

- Африка — найспекотніший материк земної кулі, оскільки його більша частина розташована обабіч екватора між тропіками
- В Африці сформувалися різні типи клімату: екваторіальний постійно жаркий і постійно вологий, субекваторіальний постійно жаркий і перемінно вологий, тропічний пустельний і тропічний вологий, субтропічний із сухим жарким літом і вологою м'якою зимою

АФРИКА

Кліматичні пояси і типи клімату

Практична робота

«Визначення типів клімату Африки
за кліматичними діаграмами»

